

## ส่วนที่ ๔ การติดตามและประเมินผล

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยคณะกรรมการฯ ดังกล่าวจะดำเนินการติดตามและประเมินผลเอง หรือผู้บริหารท้องถิ่นอาจมอบหมายให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการภายใต้ข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดที่คณะกรรมการฯ กำหนดก็ได้ และให้คณะกรรมการฯ รายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาและเสนอความเห็นต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อนำเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสัปดาห์วันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าว และต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสัปดาห์ โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

การติดตามถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการปรับปรุงประสิทธิภาพของโครงการที่ดำเนินการอยู่ โดยที่ “การติดตาม” (monitoring) หมายถึง กิจกรรมภายในโครงการซึ่งถูกออกแบบมา เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่และประสิทธิภาพของวิธีการทำงาน หากไม่มีระบบติดตามของโครงการแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานให้ลุกลวงค่าใช้จ่ายโครงการสูงกว่าเกินที่กำหนดไว้ กลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการไม่ได้รับประโยชน์หรือได้รับน้อยกว่าที่ควรจะเป็น เกิดปัญหาในการควบคุมคุณภาพของการดำเนินงาน เสียเวลาในการตรวจสอบความขัดแย้งในการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานหรือระหว่างงานกับกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ

ในส่วนของ “การประเมินผล” (Evaluation) เป็นสิ่งหนึ่งที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการ เช่นเดียวกับการติดตาม เพราะผลที่ได้จากการประเมินจะใช้ในการปรับปรุง แก้ไข การขยายขอบเขต หรือการยุติการดำเนินการ ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมิน การประเมินผลแผนงานจึงเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าแผนงานที่กำหนดไว้ได้มีการปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร อันเป็นตัวชี้วัดว่าแผนหรือโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นให้ผลเป็นอย่างไร นำไปสู่ความสำเร็จของแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ อีกทั้งการติดตามและประเมินผลยังเป็นการตรวจสอบดูว่ามีความสอดคล้องกับการใช้ทรัพยากร (งบประมาณ) เพียงใด

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

**ขั้นตอนที่ ๑** คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมประชุม เพื่อกำหนดกรอบแนวทางและวิธีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีและประเมินผลโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

๑.๑ การกำหนดกรอบแนวทางและวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผล ดังนี้

- ๑) ความสอดคล้อง (Relevance) ของยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่กำหนด
- ๒) ความเพียงพอ (Adequacy) ของทรัพยากรเพื่อกำหนดกิจกรรมหน่วยงาน
- ๓) ความก้าวหน้า (Progress) กิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผน โดยมีการติดตามผล
- ๔) ประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับทรัพยากรที่ใช้โดยมีการประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency Evaluation)
- ๕) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) เป็นการศึกษาถึงผลที่ได้รับ (Effect)
- ๖) ผลลัพธ์และผลผลิต (Outcome and Output) เป็นการประเมินผลประโยชน์ที่เกิดจากการทำกิจกรรมที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับบริการ และการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม
- ๗) การประเมินผลกระทบเป็นการศึกษาผลที่ได้รับรวมยอด (Overall Effect)

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจนำแนวทางทั้งหมดที่กำหนดมาใช้หรืออาจเลือกใช้ในบางแนวทางในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นก็ได้ โดยอย่างน้อยต้องสามารถประเมินความสอดคล้องและสามารถวัดความสำเร็จหรือความก้าวหน้าของแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการฯ จะพิจารณา

๑.๒ การกำหนดกรอบแนวทางและวิธีการในการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจกำหนดแนวทาง ดังนี้

๑) การประเมินผลกระบวนการ (Process Evaluation) หรือการประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency Evaluation)

๒) การประเมินผลโครงการ (Project Evaluation) หรือการประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation)

๓) การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation)

**ขั้นตอนที่ ๒** คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามกรอบกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนด โดยสามารถติดตามและประเมินผลได้ตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

**ขั้นตอนที่ ๓** คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนด โดยสามารถติดตามประเมินผลได้ตั้งแต่ก่อนเริ่มโครงการพัฒนาตามแผนดำเนินงานจนสิ้นสุดโครงการ

**ขั้นตอนที่ ๔** รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาและผลการติดตามและประเมินโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมประกาศผลการติดตามและประเมินผลให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายใน ๑๕ วันและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

**ขั้นตอนที่ ๕** คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจให้ความเห็น/ข้อเสนอแนะในรายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น และโครงการพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นได้

#### ๔.๑ การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

จุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น คือ การประเมินว่ามีการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติอย่างแท้จริงเพียงใด และผลเป็นอย่างไรเพื่อที่จะสามารถวัดความสัมฤทธิ์ผลของแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ ในขณะเดียวกันก็สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้สมมติฐานในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฉบับต่อไปได้ ดังนั้นการที่จะประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมได้ จำเป็นต้องประเมินผลการปฏิบัติในแต่ละกลยุทธ์ก่อน เพื่อนำไปสู่การวัดความสำเร็จของแต่ละโครงการ ซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ว่าการพัฒนาเป็นไปในแนวทางใด บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ยั่งยืนและตอบสนองต่อวิสัยทัศน์หรือไม่ ดังนั้นในขั้นต้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงอันจะนำมาสูบทสรุปที่ไม่บิดเบือนจากผลการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้น

**แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์  
เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**

ประเด็นการพิจารณา	คะแนน
๑. ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๐
๒. การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพ	๑๕
๓. ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย	๖๕
๓.๑ ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	(๑๐)
๓.๒ ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด	(๑๐)
๓.๓ ยุทธศาสตร์จังหวัด	(๑๐)
๓.๔ วิสัยทัศน์	(๕)
๓.๕ กลยุทธ์	(๕)
๓.๖ เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์	(๕)
๓.๗ จุดยืนทางยุทธศาสตร์	(๕)
๓.๘ แผนงาน	(๕)
๓.๙ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม	(๕)
๓.๑๐ ผลผลิต/โครงการ	(๕)
<b>รวมคะแนน</b>	<b>๑๐๐</b>

แนวทางเบื้องต้นในการให้คะแนนแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
๑. ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ควรประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้ (๑) ข้อมูลเกี่ยวกับด้านกายภาพ เช่น ที่ตั้งของหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะของดิน ลักษณะของแหล่งน้ำ ลักษณะของไม้/ป่าไม้ ฯลฯ ด้านการเมือง/การปกครอง เช่น เขตการปกครอง การเลือกตั้ง ฯลฯ	๒๐ (๓)	
	(๒) ข้อมูลเกี่ยวกับด้านการเมือง/การปกครอง เช่น เขตการปกครอง การเลือกตั้ง ฯลฯ ประชากร เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร และช่วงอายุและจำนวนประชากร ฯลฯ	(๒)	
	(๓) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางสังคม เช่น การศึกษา สาธารณสุข อาชญากรรม ยาเสพติด การสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ	(๒)	
	(๔) ข้อมูลเกี่ยวกับระบบบริการพื้นฐาน เช่น การคมนาคมขนส่ง การไฟฟ้า การประปา โทรศัพท์ ฯลฯ	(๒)	
	(๕) ข้อมูลเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ เช่น การเกษตร การประมง การปศุสัตว์ การบริการ การท่องเที่ยว อุตสาหกรรม การพาณิชย์/กลุ่มอาชีพ แรงงาน ฯลฯ และเศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)	(๒)	
	(๖) ข้อมูลเกี่ยวกับศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม เช่น การนับถือศาสนา ประเพณีและงานประจำปี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก ฯลฯ และอื่นๆ	(๒)	
	(๗) ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำ ป่าไม้ ภูเขา คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ	(๒)	
	(๘) การสำรวจและจัดเก็บข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือการใช้ข้อมูล ภาครัฐ	(๒)	
	(๙) การประชุมประชาคมท้องถิ่น รูปแบบ วิธีการ และการดำเนินการประชุมประชาคมท้องถิ่น โดยใช้กระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหาปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	(๓)	

ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
๒. การวิเคราะห์สภาพการณ์และศักยภาพ	<p>ควรประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้</p> <p>(๑) การวิเคราะห์ที่ครอบคลุมความเชื่อมโยง ความสอดคล้อง ยุทธศาสตร์จังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น รวมถึงความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ Thailand ๔.๐</p>	๒๐ (๕)	
	(๒) การวิเคราะห์การใช้ผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะและการบังคับใช้ผลของการบังคับใช้ สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นต่อการพัฒนาท้องถิ่น	(๓)	
	(๓) การวิเคราะห์ทางสังคม เช่น ด้านแรงงาน การศึกษา สาธารณสุข ความยากจน อาชญากรรม ปัญหาเสพติด เทคโนโลยี จารีต ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น	(๓)	
	(๔) การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ ข้อมูลด้านรายได้ครัวเรือน การส่งเสริมอาชีพ กลุ่มอาชีพ กลุ่มทางสังคม การพัฒนาอาชีพและกลุ่มต่างๆ สภาพทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ทั่วไป เป็นต้น	(๓)	
	(๕) การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม พื้นที่สีเขียว ธรรมชาติต่างๆ ทางภูมิศาสตร์ กระบวนการหรือสิ่งที่เกิดขึ้น การประดิษฐ์ที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา	(๓)	
	(๖) ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคตของท้องถิ่น ด้วยเทคนิค SWOT Analysis ที่อาจส่งผลต่อการดำเนินงานได้แก่ S-Strength (จุดแข็ง) W-Weakness (จุดอ่อน) O-Opportunity (โอกาส) และ T-Threat (อุปสรรค)	(๓)	
๓. ยุทธศาสตร์ ๓.๑ ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	<p>ควรประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้</p> <p>สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น ประเด็นปัญหาการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเชื่อมโยงหลักประชาธิรัฐ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ Thailand ๔.๐</p>	๖๐ (๑๐)	

ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
๓. ยุทธศาสตร์ (ต่อ) ๓.๒ ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด	สอดคล้องและเชื่อมโยงกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น และยุทธศาสตร์จังหวัด และเชื่อมโยงหลักประชารัฐ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ Thailand ๔.๐	(๑๐)	
๓.๓ ยุทธศาสตร์จังหวัด	สอดคล้องกับยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มจังหวัด ยุทธศาสตร์พัฒนาภาค แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน นโยบาย/ยุทธศาสตร์ คสช. และนโยบายรัฐบาลหลักประชารัฐ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และ Thailand ๔.๐	(๑๐)	
๓.๔ วิสัยทัศน์	วิสัยทัศน์ ซึ่งมีลักษณะแสดงสถานภาพที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการจะเป็นหรือบรรลุถึงอนาคตอย่างชัดเจน สอดคล้องกับโอกาสและศักยภาพที่เป็นลักษณะเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสัมพันธ์กับโครงการพัฒนาท้องถิ่น	(๕)	
๓.๕ กลยุทธ์	แสดงให้เห็นช่องทาง วิธีการ ภารกิจหรือสิ่งที่ต้องทำตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ จะนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ หรือแสดงให้เห็นถึงความชัดเจนในสิ่งที่จะดำเนินการให้บรรลุวิสัยทัศน์นั้น	(๕)	
๓.๖ เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์มีความสอดคล้องและสนับสนุนต่อกกลยุทธ์ที่จะเกิดขึ้น มุ่งหมายสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ชัดเจน	(๕)	
๓.๗ จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning)	ความมุ่งมั่นอันแน่วแน่ ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเกิดจากศักยภาพของพื้นที่จริง ที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จทางยุทธศาสตร์	(๕)	
๓.๘ แผนงาน	แผนงานหรือจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต กำหนดจุดมุ่งหมายในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือแผนงานที่เกิดจากเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ จุดยืนทางยุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความชัดเจน นำไปสู่การจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยระบุแผนงานและความเชื่อมโยงดังกล่าว	(๕)	
๓.๙ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม	ความเชื่อมโยงองค์รวมที่นำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นที่เกิดผลผลิต / โครงการจากแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ Thailand ๔.๐ แผนพัฒนาภาค/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/แผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดและยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	(๕)	
รวมคะแนน	๑๐๐		

## ๔.๒ การติดตามและประเมินผลโครงการ

แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นการพิจารณา	คะแนน
๑. การสรุปสถานการณ์การพัฒนา	๑๐
๒. การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสู่ปฏิบัติในเชิงปริมาณ	๑๐
๓. การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสู่ปฏิบัติในเชิงคุณภาพ	๑๐
๔. แผนงานและยุทธศาสตร์การพัฒนา	๑๐
๕. โครงการพัฒนา ประกอบด้วย	๖๐
๕.๑ ความชัดเจนของชื่อโครงการ	(๕)
๕.๒ กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับโครงการ	(๕)
๕.๓ เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้ถูกต้อง	(๕)
๕.๔ โครงการมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	(๕)
๕.๕ เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	(๕)
๕.๖ โครงการมีความสอดคล้องกับ Thailand ๔.๐	(๕)
๕.๗ โครงการมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด	(๕)
๕.๘ โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนหรือเสริมสร้างให้ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ภายใต้หลักปรัชญา	(๕)
๕.๙ งบประมาณ มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	(๕)
๕.๑๐ มีการประมาณการราคาถูกต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ	(๕)
๕.๑๑ มีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ	(๕)
๕.๑๒ ผลที่คาดว่าจะได้รับ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	(๕)
<b>รวม</b>	<b>๑๐๐</b>

แนวทางเบื้องต้นในการให้คะแนนแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
๑. การสรุปสถานการณ์การพัฒนา	เป็นการวิเคราะห์กรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ใช้การวิเคราะห์ SWOT Analysis/Demand (Demand Analysis)/Global Demand และ Trend ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา อย่างน้อยต้องประกอบด้วย การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ, ด้านสังคม, ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)	๑๐	
๒. การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสู่ไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ	(๑) การควบคุมที่มีการใช้ตัวเลขต่างๆ เพื่อนำมาใช้วัดผลในเชิงปริมาณ เช่น การวัดจำนวนโครงการ กิจกรรม งานต่างๆ ก็คือ ผลผลิตนั่นเองว่าเป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้หรือไม่จำนวนที่ดำเนินการจริงตามที่ได้กำหนดไว้เท่าไร จำนวนที่ไม่สามารถดำเนินการได้มีจำนวนเท่าไร สามารถอธิบายได้ตามหลักประสิทธิภาพ (Efficiency) ของการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ (๒) วิเคราะห์ผลกระทบ/สิ่งที่กระทบ (Impact) โครงการที่ดำเนินการในเชิงปริมาณ (Quantitative)	๑๐	
๓. การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสู่ไปปฏิบัติในเชิงคุณภาพ	(๑) การประเมินประสิทธิผลของแผนพัฒนาในเชิงคุณภาพ คือ การนำเอาเทคนิคต่างๆ มาใช้เพื่อวัดว่าภารกิจ โครงการ กิจกรรม งานต่างๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่นั้นๆ ตรงต่อความต้องการของประชาชนหรือไม่และเป็นไปตามอำนาจหน้าที่หรือไม่ ประชาชนพึงพอใจหรือไม่ สิ่งของ วัสดุ ครุภัณฑ์ การดำเนินการต่างๆ มีสภาพหรือลักษณะถูกต้อง ครบถ้วน สามารถใช้การได้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งเป็นไปตามหลักประสิทธิผล (Effectiveness) ผลการปฏิบัติราชการที่ บรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงาน (๒) วิเคราะห์ผลกระทบ/สิ่งที่กระทบ (Impact) โครงการที่ดำเนินการในเชิงคุณภาพ (Qualitative)	๑๐	



ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนน เต็ม	คะแนนที่ ได้
๔. แผนงานและยุทธศาสตร์การพัฒนา	(๑) วิเคราะห์แผนงาน งานที่เกิดจากด้านต่างๆ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในมิติต่างๆ จนนำไปสู่การจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้ SWOT Analysis/Demand (Demand Analysis)/Global Demand/Trend หรือหลักการบูรณาการ (Integration) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ติดต่อกัน (๒) วิเคราะห์แผนงาน งานที่เกิดจากด้านต่างๆ ที่สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาความยากจน หลักปรัชชารัฐ	๑๐	
๕. โครงการพัฒนา ๕.๑ ความชัดเจนของชื่อโครงการ	ควรประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้ เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์สนองต่อแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและดำเนินการเพื่อให้การพัฒนาบรรลุตามวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ ชื่อโครงการมีความชัดเจน มุ่งไปเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อ่านแล้วเข้าใจได้ว่าจะพัฒนาอะไรในอนาคต	๖๐ (๕)	
๕.๒ กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับโครงการ	มีวัตถุประสงค์ชัดเจน (clear objective) โครงการต้องกำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับความเป็นมาของโครงการ สอดคล้องกับหลักการและเหตุผล วิธีการดำเนินงานต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีความเป็นไปได้ชัดเจน มีลักษณะเฉพาะเจาะจง	(๕)	
๕.๓ เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้ถูกต้อง	สภาพที่อยากให้เกิดขึ้นในอนาคตเป็นทิศทางที่ต้องไปให้ถึง เป้าหมายต้องชัดเจน สามารถระบุจำนวนเท่าไร กลุ่มเป้าหมายคืออะไร มีผลผลิตอย่างไร กลุ่มเป้าหมาย พื้นที่ดำเนินงาน และระยะเวลาดำเนินงาน อธิบายให้ชัดเจนว่าโครงการนี้จะทำที่ไหน เริ่มต้นในช่วงเวลาใดและจบลงเมื่อไร ใครคือกลุ่มเป้าหมายของโครงการ หากกลุ่มเป้าหมายมีหลายกลุ่ม ให้บอกชัดเจนไปว่าใครคือกลุ่มเป้าหมายหลัก ใครคือกลุ่มเป้าหมายรอง	(๕)	
๕.๔ โครงการ มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี	โครงการสอดคล้องกับ (๑) ความมั่นคง (๒) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (๔) การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (๕) การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (๖) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน	(๕)	

ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
๕.๕ เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	โครงการมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ โดย (๑) ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๒) ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา (๓) ยึดวิสัยทัศน์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๔) ยึดเป้าหมายอนาคตประเทศไทย ๒๕๗๙ (๕) ยึดหลักการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน ๕ ปีที่ต่อยอดไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นเป้าหมายระยะยาว ภายใต้แนวทางการพัฒนา (๑) การยกระดับศักยภาพการแข่งขันและการหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง (๒) การพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัยและการปฏิรูประบบเพื่อสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ (๓) การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม (๔) การรองรับการเชื่อมโยงภูมิภาคและความเป็นเมือง (๕) การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๖) การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ	(๕)	
๕.๖ โครงการ มีความสอดคล้องกับ Thailand ๔.๐	โครงการมีลักษณะหรือสอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ Value-Based Economy หรือเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ทำน้อย ได้มาก เช่น (๑) เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม (๒) เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (๓) เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น รวมถึงโครงการที่เติมเต็มด้วยวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนา แล้วต่อยอดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ เช่น ด้านเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ สาธารณสุข วัฒนธรรม ฯลฯ	(๕)	
๕.๗ โครงการ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด	โครงการพัฒนาท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับห้วงระยะเวลาของแผนพัฒนาจังหวัดที่ได้กำหนดขึ้น เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นเสมือนหนึ่งการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัด ซึ่งไม่สามารถแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกจากกันได้ นอกจากนี้โครงการพัฒนาท้องถิ่นต้องเป็นโครงการเชื่อมต่อหรือเดินทางไปด้วยกันกับยุทธศาสตร์จังหวัดที่ได้กำหนดขึ้นที่เป็นปัจจุบัน	(๕)	

ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
๕.๘ โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนหรือการเสริมสร้างให้ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ภายใต้หลักปรัชญา	เป็นโครงการที่ดำเนินการภายใต้พื้นฐานความพอเพียงที่ประชาชนดำเนินการเองหรือร่วมดำเนินการ เป็นโครงการต่อยอดและขยายได้ เป็นโครงการที่ประชาชนต้องการเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งมีลักษณะที่จะให้ท้องถิ่นมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นท้องถิ่นที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	(๕)	
๕.๙ งบประมาณมีความสอดคล้องกับเป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณโครงการพัฒนาจะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญ ๕ ประการในการจัดทำโครงการได้แก่ (๑) ความประหยัด (Economy) (๒) ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) (๓) ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) (๔) ความยุติธรรม (Equity) (๕) ความโปร่งใส (Transparency)	(๕)	
๕.๑๐ มีการประมาณการราคา ถูก ต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ	การประมาณการ ราคาเพื่อการพัฒนาต้องให้สอดคล้องกับโครงการ ถูกต้องตามหลักวิชาการทางช่าง หลักของราคากลาง ราคากลางท้องถิ่น มีความโปร่งใสในการกำหนดราคาและตรวจสอบได้ในเชิงประจักษ์	(๕)	
๕.๑๑ มีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ	มีการกำหนดดัชนีชี้วัดผลงาน (Key Performance Indicator : KPI) ที่สามารถวัดได้ (measurable) ใช้บอกประสิทธิผล (effectiveness) ใช้บอกประสิทธิภาพ (efficiency) ได้ เช่น การกำหนดความพึงพอใจ การกำหนดร้อยละ การกำหนดอันเกิดจากผลของวัตถุประสงค์ที่เกิดที่สิ่งที่ได้รับ (การคาดการณ์ คาดว่าจะได้รับ)	(๕)	
๕.๑๒ ผลที่คาดว่าจะได้รับสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	ผลที่ได้รับเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้จริงจากการดำเนินการตามโครงการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การได้ผลหรือผลที่เกิดขึ้นจะต้องเท่ากับวัตถุประสงค์หรือมากกว่าวัตถุประสงค์ ซึ่งการเขียนวัตถุประสงค์ ควรคำนึงถึง (๑) ความเป็นไปได้และมีความเฉพาะเจาะจง ในการดำเนินงานตามโครงการ (๒) วัดและประเมินผลระดับของความสำเร็จได้ (๓) ระบุสิ่งที่ต้องการดำเนินงานอย่างชัดเจนและเฉพาะเจาะจงมากที่สุด และสามารถปฏิบัติได้ (๔) เป็นเหตุเป็นผล สอดคล้องกับความเป็นจริง (๕) ส่งผลต่อการบ่งบอกเวลาได้	(๕)	
รวมคะแนน	๑๐๐		

### ๔.๓ สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม

แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว๕๗๙๗ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดย

๑) พิจารณาการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ตามนัยหนังสือดังกล่าวข้างต้นและเอกสารคำอธิบายแนวทางปฏิบัติ

๒) การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสามารถนำเอาแบบสำหรับการพิจารณาการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมาใช้เป็นกรอบ หรือแนวทางในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ตามความเหมาะสม เพื่อรวบรวมรายงานให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ และเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป โดยแบบสำหรับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ มีดังนี้

๒.๑) แบบตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน (Performance Indicators) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลในการพัฒนากิจกรรม/โครงการ ตลอดจนกลยุทธ์/แผนงาน ซึ่งตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน จะเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Processes) ผลผลิต (Outputs) และผลกระทบ (Impacts) อันจะช่วยในการวิเคราะห์การดำเนินงานที่เกิดขึ้น ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการทำงานต่อไป เงื่อนไขสำคัญของตัวแบบตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน ก็คือ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Key Stakeholders) ในการกำหนดตัวบ่งชี้ เพราะจะเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกัน ตลอดจนการใช้ตัวบ่งชี้เหล่านั้นในการดำเนินการช่วยในการตัดสินใจได้ต่อไป

๒.๒) แบบบัตรคะแนน (Scorecard Model) แบบบัตรคะแนนของ Kaplan & Norton เป็นแนวคิดที่เชื่อว่า การทำความเข้าใจองค์กร ตลอดจนภาพรวมที่เกิดขึ้นในองค์กรสามารถเห็นได้จาก ผลลัพธ์และการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น ตัวแบบบัตรคะแนนจึงถูกใช้ในการวัดประสิทธิผล โดยจะพิจารณาจากการปฏิบัติงานและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจถึงภาพรวมขององค์กรหรือระบบต่างๆ ขององค์กรที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร โดยใช้เป็นกรอบการวัดและประเมินผลระบบปฏิบัติงานด้วยการมององค์กรรวมหรือภาพรวมที่เกิดขึ้นในองค์กร ซึ่งสามารถแบ่งเป็นองค์ประกอบย่อยๆ เช่น ด้านการเงิน ด้านลูกค้า หรือผู้รับบริการ ด้านกระบวนการภายในองค์กร และด้านนวัตกรรมและการเรียนรู้ ตัวแบบ Scorecard จึงสามารถช่วยองค์กรสามารถพัฒนา เชื่อมต่อและปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ได้ การนำตัวแบบ Scorecard แบบใหม่ หรือ BSC เป็นการมุ่งเน้นความสำคัญของคุณค่าสูงสุดของผู้มีส่วนได้เสีย กระบวนการสู่ความเป็นเลิศ การปรับปรุงให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสีย

๒.๓) แบบมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ (Result Framework Model : RF) เป็นตัวแบบที่สอดคล้องกับการทำแผนกลยุทธ์อย่างมาก ลักษณะของตัวแบบนี้ถือได้ว่าเป็นตัวแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยจะพิจารณาว่าแผนกับการปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ พิจารณาได้จากผลระยะกลาง (Intermediate Results : IRs) ต่างๆ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การกำหนดเป้าหมายและผลระยะต่างๆ ไว้ก่อนล่วงหน้าเช่นนี้ ทำให้สามารถนำไปพัฒนากลยุทธ์การดำเนินการต่อไปได้ รวมทั้งยังสามารถใช้เป็น เครื่องมือในการติดตามและประเมินผลได้อีกด้วย

๒.๔) แบบเชิงเหตุผล (Logical Model) ถือเป็นตัวแบบหนึ่งที่ค่อนข้างแพร่หลายในการประเมินผล ซึ่งตัวแบบดังกล่าวจะช่วยให้การประเมินมีความสอดคล้องระหว่างปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ กับวัตถุประสงค์ของแผนงาน กิจกรรม โครงการนั้นๆ ตลอดจนมีความครอบคลุมในประเด็นต่างๆ ทั้งในลักษณะ Formative และ Summative โดยตัวแบบเชิงเหตุผลจะเกี่ยวข้องกับการประเมินถึงบริบท (Context) การดำเนินการ (Implementation) และผลที่เกิดขึ้น (Outcomes) ตลอดจนครอบคลุมไปถึงผลลัพธ์ ผลที่เกิดขึ้นและผลกระทบ

๒.๕) แบบวัดกระบวนการปฏิบัติงาน (Process Performance Measurement System : PPMS) ระบบการวัดกระบวนการปฏิบัติงาน หรือ PPMS เป็นระบบการประเมินที่มีแนวความคิดคล้ายคลึงกับตัวแบบตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน เป็นการพิจารณาถึงหน้าที่ของระบบต่างๆ ในลักษณะภาพรวมขององค์กรเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนา ซึ่งระบบการวัดดังกล่าวจะมองภาพรวมของระบบการวัดกระบวนการปฏิบัติงานอันนำไปสู่การพัฒนากรอบความคิดและการสรุปทเรียนที่เกิดขึ้นต่อไป

๒.๖) แบบการประเมินโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาหรือเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้น (Problem-Solving Method) การประเมินโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาหรือเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้น ถือเป็นวิธีการประเมินที่สำคัญอีกวิธีการหนึ่ง เนื่องจากวิธีการดังกล่าวจะเน้นที่การนำความรู้ที่มีอยู่กลับมาใช้ (Reusable Knowledge) ให้เกิดประโยชน์ ในขณะที่เดียวกันถือเป็นการทดสอบความรู้ที่มีอยู่ว่าเหมาะสมหรือสามารถใช้ได้จริงในสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่ ซึ่งในทางภววิทยา (Ontology) แล้วถือเป็นการแสวงหาความรู้ที่ค่อนข้างท้าทาย เพราะเป็นทั้งการตรวจสอบองค์ความรู้และการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การนำวิธีการแก้ปัญหามาใช้ในการประเมินแผนจึงถูกออกแบบให้มีลักษณะของการประเมินเชิงวิเคราะห์แผนและรูปแบบของเนื้อหางานเกี่ยวกับการวิพากษ์แผน ซึ่งจะใส่หรือนำเข้าไปใช้ในการประเมินแผนนั้นๆ

๒.๗) แบบการประเมินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Methods) เป็นวิธีการประเมินที่ให้ความสำคัญกับการกระทำ ทั้งในรูปของการกระทำหรือการตัดสินใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรม/โครงการหรือแผนงานนั้นๆ โดยมุ่งสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of Ownership) ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งยังให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมติดตามและประเมินผลของโครงการนั้นๆ อีกด้วยการประเมินโดยวิธีการแบบมีส่วนร่วมจึงมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของชุมชนท้องถิ่นและมุมมองของภาคประชาชนที่จะเข้าร่วมตอบสนองและกำหนดแผนงานของโครงการ ตลอดจนรูปแบบการดำเนินการ โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดประเด็นปัญหา การวางแผน การปฏิบัติงานและการติดตามและประเมินผลที่เกิดขึ้น รวมถึงการสรุปทเรียนเพื่อการถ่ายทอดความรู้ต่อไป นอกจากนี้ผลที่ได้ทั้งจากการติดตามและการประเมินผลยังใช้เป็นข้อมูลเสนอต่อผู้กำหนดนโยบายอีกด้วย

๒.๘) แบบการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) เป็นการพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ ทั้งผลในด้านบวกด้านลบ ผลที่เกิดขึ้นโดยที่ตั้งใจในระดับต่างๆ อันเกิดจากการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้ การประเมินผลกระทบจะช่วยให้ทราบว่าผลการดำเนินอย่างกว้างขวางเป็นระบบ อันกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกฝ่าย โดยการประเมินผลกระทบจะเป็นการวัดถึงผลที่เกิดขึ้น (Outcomes) และผลกระทบต่างๆ (Impacts) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการว่ามีผลหรืออิทธิพลอย่างไร ทั้งต่อปัจจัยภายในและภายนอก ในขณะเดียวกันก็จะช่วยให้ทราบถึงต้นทุนของกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องใช้ อันจะเป็นสิ่งที่ใช้กำหนดได้ต่อไปว่าควรจะมีการขยาย ระวัง เพิ่มเติมกิจกรรม โครงการอะไรอย่างไร นอกจากนี้การประเมินผลกระทบยังให้ทางเลือกในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

๒.๙) แบบการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Model) เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้ในการตรวจสอบหรือประเมินถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติ โดยตัวแบบดังกล่าวจะแสดงในรูปของตาราง โดยแนวนอนจะมีระดับแบ่งผลของความรุนแรง และแนวตั้งจะแสดงความถี่ที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะกำหนดอัตราสำหรับความบกพร่องหรือความเสี่ยงที่มีผลต่อความปลอดภัย โดยส่วนใหญ่แล้วตัวแบบดังกล่าวเป็นที่นิยมในทางการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งจะใช้เป็นตัวแบบในการประเมินอัตราความเสี่ยงของโรคหรือใช้ในการติดตามเฝ้าระวังสุขภาพหรืออุบัติการณ์ของโรคตามพื้นที่ต่างๆ

๒.๑๐) แบบการประเมินตนเอง (Self-assessment Model) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการกำหนดว่าในขณะที่องค์กรมีจุดแข็งและจุดอ่อนอย่างไร และแนวทางการปรับปรุงหรือพัฒนา ซึ่งประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร รวมถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติ โดยตัวแบบการประเมินตนเอง มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- (๑) ประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร
- (๒) กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายหลักและเป้าหมายย่อย
- (๓) กำหนดแนวทางการเปลี่ยนแปลง
- (๔) เลือกแนวทางการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมและเป็นไปได้
- (๕) กำหนดแผนงาน กิจกรรม โครงการ
- (๖) ดำเนินการ

๒.๑๑) แบบอื่นๆ เป็นแบบที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้น ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้กรอบตามข้อ ๑ - ๑๐ หรือเป็นแบบผสมก็ได้

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (ยุทธศาสตร์และโครงการ) นั้น คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น สามารถประเมินจากเอกสาร รายงาน สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องและแบบสอบถาม ดังนี้

**๑) การทดสอบและการวัด (Tests & Measurements)** วิธีการนี้จะทำการทดสอบและวัดผล เพื่อดูระดับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงแบบทดสอบต่างๆ การประเมินการปฏิบัติงาน และแนวทางการวัด จะใช้เครื่องมือใดในการทดสอบและการวัด เช่น การทดสอบและการวัดโครงการก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก เป็นต้น

**๒) การสัมภาษณ์ (Interviews)** อาจเป็นการสัมภาษณ์เดี่ยวหรือกลุ่มก็ได้ การสัมภาษณ์เป็นการยืนยันว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ได้รับผลกระทบมีความเกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบในระดับใด คณะกรรมการติดตามและประเมินผลจะต้องกำหนดแนวทางทางการสัมภาษณ์ โดยทั่วไปการสัมภาษณ์ถูกแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการหรือกึ่งทางการ (Formal or semi-formal interview) ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interviews) ดำเนินการสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) ซึ่งคล้ายๆ กับการพูดสนทนาอย่างไม่มีพิธีรีตอง ไม่เคร่งครัดในขั้นตอนและลำดับของข้อความ การดำเนินการสัมภาษณ์มักมีเพียงแนวทางการสัมภาษณ์กว้างๆ ที่เป็นสาระสำคัญที่ต้องการ การให้ได้ข้อมูลการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์โดยวิธีการเชิงคุณภาพ ควรสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ๒ วิธี คือ

๒.๑) การสนทนาตามธรรมชาติ (Natural conversation) เป็นการสัมภาษณ์ในรูปแบบของการสนทนาระหว่างคณะกรรมการติดตามและประเมินผลกับผู้ให้ข้อมูล เป็นการขอข้อมูลเพิ่มเติมหรือขอคำอธิบายเหตุผล และผลของยุทธศาสตร์ที่ได้รับ การสัมภาษณ์แบบนี้นอกจากจะได้ข้อมูลแล้วยังเป็นการพัฒนาสัมพันธภาพที่ดี สร้างความเชื่อถือว่าไว้วางใจในคณะกรรมการติดตามและประเมินผลอีกด้วย

๒.๒) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เป็นการสนทนาซักถามผู้ให้ข้อมูลหลักบางคนในหมู่บ้าน เนื่องจากบุคคลนั้นมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นยุทธศาสตร์มากกว่าคนอื่นๆ มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาท้องถิ่น การวางแผน

**๓) การสังเกต (Observations)** คณะกรรมการติดตามและประเมินผลใช้การสังเกต เพื่อเฝ้าดูว่ากำลังเกิดอะไรขึ้นกับการพัฒนาท้องถิ่น ต้องมีการบันทึก การสังเกต แนวทางในการสังเกต และกำหนดการดำเนินการสังเกต การสังเกต คือการเฝ้าดูสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเอาใจใส่และละเอียดถี่ถ้วน โดยใช้ประสาทสัมผัสหลายอย่างพร้อมๆ กัน เช่น ตาหูฟัง ถ้าสิ่งนั้นสัมผัสได้ก็ต้องสัมผัส ในการเก็บข้อมูลเพื่อติดตามและประเมินผลในเชิงคุณภาพนั้น การสังเกตจะกระทำควบคู่กับการจดบันทึกหรือบันทึกภาคสนาม การสนทนา และสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้าน สามารถนำมาวิเคราะห์หาความหมายและอธิบายเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ในปรากฏการณ์ของยุทธศาสตร์ได้ การสังเกตในการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ในเชิงคุณภาพสามารถแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท

๓.๑) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) เป็นวิธีการสังเกตที่ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลเข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับบุคคล ชุมชนหรือหมู่บ้าน มีกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งการสังเกตแบบมีส่วนร่วมนี้มีลักษณะเด่น คือ

- มีเป้าหมายเพื่อการเข้าร่วมกิจกรรมและสังเกตกิจกรรมอย่างละเอียด
- มีความตระหนักถึงสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมนั้นให้ครอบคลุมมากที่สุด และชัดเจนมากที่สุด
- เอาใจใส่ต่อทุกอย่างที่เกิดขึ้น สังเกตให้กว้างขวางที่สุด
- ใช้ประสบการณ์ทั้งในฐานะคนในและคนนอกในเวลาเดียวกัน
- ทบทวนย้อนหลังภายหลังจากการสังเกตในแต่ละวัน
- จัดบันทึกอย่างละเอียด

๓.๒) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) หรือการสังเกตโดยตรง (Direct observation) เป็นการสังเกต บันทึกลักษณะทางกายภาพ โครงสร้างและความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคม หมู่บ้าน ชุมชนนั้นๆ โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สังเกต และผู้ที่อยู่ในกิจกรรมนั้นๆ ก็ไม่รู้ตัวว่าตนเองถูกสังเกต

๔) การสำรวจ (surveys) ในที่นี้หมายถึง การสำรวจเพื่อประเมินความคิดเห็นการรับรู้ทัศนคติ ความพึงพอใจ ความต้องการของยุทธศาสตร์ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลจะต้องมีการบันทึกการสำรวจและทิศทางการสำรวจ

๕) เอกสาร (Documents) การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์การพัฒนามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้อเอกสาร ซึ่งเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น สาเหตุของปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ และวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เมื่อได้ดำเนินการติดตามแล้ว คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นจะต้องทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล ดังนี้

๑. ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่เกิดจากคำถาม เช่น ใครเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนการจัดทำยุทธศาสตร์ ผู้เข้าร่วมมีกี่คน กี่กลุ่ม มีที่มาอย่างไร ผลลัพธ์ในเชิงปริมาณที่ได้เป็นแบบตัวเลข สถิติต่างๆ ข้อมูลเชิงปริมาณจึงเป็นข้อมูลที่แสดงจำนวน เช่น จำนวนคนร่วมกิจกรรมแยกตามเพศ จำนวนกิจกรรมที่ถูกระบุว่าเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความสามัคคี เป็นต้น

๒. ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมคุณภาพของเรื่องนั้นๆ เช่น หมู่บ้านนี้มีความเจริญ ความเป็นเมืองหรือชนบทมากน้อยเพียงใด จากการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนานี้หมู่บ้านมีปัญหาอะไรบ้าง ผลของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์แต่ละด้านของหมู่บ้านเป็นอย่างไร ผลของคนเป็นอย่างไร ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นข้อมูลที่อธิบายปรากฏการณ์ในพื้นที่ในลักษณะอย่างลึกซึ้ง เป็นข้อมูลที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงความเป็นเหตุเป็นผลของยุทธศาสตร์ ผลของเชิงคุณภาพจึงเป็นเรื่องของความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชน หรือผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด

ความสำเร็จของการนำยุทธศาสตร์การพัฒนามาใช้ วัดความสำเร็จได้จาก

๑. บรรทัดฐานด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ (Client satisfaction criterion)
๒. บรรทัดฐานด้านเวลา (Time criterion)
๓. บรรทัดฐานด้านการเงิน (Monetary criterion)
๔. บรรทัดฐานด้านประสิทธิผล (Effectiveness criterion)

## ๔.๔ ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

### ๔.๔.๑ ผลกระทบนำไปสู่ออนาคต

การติดตามและประเมินผลคุณภาพของโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนา ไม่ใช่อยู่ที่ผลผลิตที่เกิดจากการดำเนินโครงการ ซึ่งเป็นผลงานเชิงประจักษ์ทางกายภาพเพียงอย่างเดียว เพราะยังไม่ใช่ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ แต่ต้องประเมินผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดจากผลงานของโครงการ ซึ่งมักจะเกิดภายหลังจากสิ้นสุดโครงการไปแล้ว จึงมักปรากฏว่าไม่มีการดำเนินงานในส่วนของการค้นหาและพิสูจน์ผลลัพธ์ เพราะใช้เวลานานกว่าจะเห็นผล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเน้นการจัดทำโครงการไปข้างหน้ามากกว่าจะมอย้อนหลังไปดูว่าผลงานที่ดำเนินงานไปแล้วเกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายและความคาดหวังหรือไม่

ผลลัพธ์และผลกระทบในเบื้องต้น คือ การที่พิจารณาว่าสถานการณ์จะเป็นอย่างไร หากไม่มีการดำเนินโครงการนั้นๆ หรืออาจจะมองว่าโครงการ/กิจกรรมได้สร้างความเปลี่ยนแปลงใดเกิดขึ้น แต่การพิจารณาผลลัพธ์และผลกระทบในเบื้องต้นอย่างเดียวยังคงไม่เพียงพอ เพราะยังมีประเด็นอีกหลายประเด็นที่ควรพิจารณาและคำนึงถึง เพราะผลลัพธ์และผลกระทบมีทั้งทางบวกและทางลบ และทั้งที่อยู่ในแผนและอยู่นอกแผน (เกินความคาดหมาย) นอกจากนั้นผลลัพธ์และผลกระทบอาจจะเป็ผลที่มาจากการทำงานหลายปีหรือเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์ ซึ่งอาจจะยากที่จะพิสูจน์ว่าเป็นผลลัพธ์ที่มาจากการทำงานโครงการ โดยปกติผลกระทบมักจะเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ เนื่องจากจะมีกระบวนการที่ใช้ทรัพยากร ได้แก่ บุคลากร เวลา งบประมาณ ชื่อเสียง เพื่อให้เกิดอย่างใดอย่างหนึ่ง เรียกว่า “ผลผลิต” ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงประจักษ์ในพฤติกรรมเกิดการใช้ประโยชน์ เรียกว่า “ผลลัพธ์”

ผลลัพธ์อาจจะอธิบายได้ว่า เป็นสิ่งที่วัดได้ง่ายหรือเป็นสิ่งที่วัดได้ยาก เป็นผลต่อขยายจากการเกิดผลผลิตของโครงการ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์และผลกระทบ คนส่วนใหญ่มักสนใจผลลัพธ์มากกว่าผลกระทบ

ผลกระทบ (Impact) เป็นสิ่งที่มีความแตกต่างอันเนื่องมาจากผลการดำเนินโครงการ ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียมักจะให้ความสนใจ ได้แก่

๑) ประชาชน (ผู้รับบริการ/ผู้ใช้บริการ) ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องต่างต้องการเห็น “สิ่งที่ดี” จากการดำเนินโครงการ

๒) ผู้ให้เงินงบประมาณดำเนินโครงการต้องการเห็นว่าผลการใช้งบประมาณสร้างความแตกต่างอย่างไรบ้าง

๓) ชุมชน/หมู่บ้าน ภาคประชาสังคมที่ต้องการเห็นว่าโครงการ/กิจการ ได้สร้างผลงานทางบวกอย่างไร

การที่จะวัดผลลัพธ์และผลกระทบ จะต้องค้นหาดัชนีชี้วัดที่ดี (Good Indicator) ของสิ่งที่คิดว่าได้ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงที่เปรียบเทียบกันได้ วัดได้

ในปัจจุบันมีการนำผลกระทบมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดอนาคตการพัฒนา เป็นวิธีการที่มุ่งเน้นความพยายามที่จะนำไปสู่การสร้าง ความมั่นคงและการยกระดับคุณภาพชีวิต และสามารถจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมตามศักยภาพของท้องถิ่น เพื่อให้สามารถพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว

สิ่งสำคัญ คือ การกำหนดจุดมุ่งหมาย เป็นตัวกำหนดลักษณะความสัมพันธ์กับกระบวนการพัฒนา จุดมุ่งหมายที่เป็นไปได้ มีดังนี้

๑) การกำหนดทิศทาง (Direction setting) แนวทางกว้างๆ ของนโยบายและการพัฒนา

๒) การจัดลำดับความสำคัญ (Determining priorities) ถือเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของการมองอนาคต และเป็นแรงผลักดันที่จะจัดการกับข้อจำกัดทางทรัพยากรและความเรียกร้องต่อการพัฒนา



๓) ความสามารถในการคาดการณ์อนาคต (Anticipatory intelligence) ระบุแนวทางใหม่ๆที่กำลังจะเกิดขึ้น ซึ่งจะมีบทบาทมากต่อการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาในอนาคต

๔) การสร้างความเป็นเอกฉันท์ (Consensus generation) ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน/ชุมชนและประชาชน มีความเห็นตรงกันมากขึ้นในการบ่งชี้ความต้องการหรือความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไข

๕) การสนับสนุนการตัดสินใจ (Advocacy) ส่งเสริมการตัดสินใจในเชิงนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนา

๖) การสื่อสารและการศึกษา (Communication and education) ส่งเสริมการสื่อสารภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน ชุมชน และการสื่อสารภายนอกกับส่วนราชการ หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการให้การศึกษาแก่ประชาชนทั่วไป ข้าราชการ คณะผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น

#### ๔.๔.๒ ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา

การติดตามและประเมินผลการพัฒนา อาจจะทำให้ได้ด้วยการพยายามแยกออกมาเป็นต้นทุนและผลประโยชน์ (Costs and Benefits) ของการพยายามวัดค่าของผลลัพธ์และผลกระทบ เช่น

๑) การสำรวจความต้องการของประชาชน ผู้มีส่วนได้เสีย มีต้นทุนด้านเวลาและงบประมาณดำเนินการ

๒) การประชุมหารือ หาข้อยุติในการวางแผนและการดำเนินงาน เพื่อเตรียมการในประเด็นที่จะต้องพิจารณา การสำรวจหาผลลัพธ์และผลกระทบเป็นกระบวนการที่ใช้เวลาและอาจจะยาวนาน และอาจจะรวมไปถึงการทบทวนแผนพัฒนาหรือกลยุทธ์

๓) ระบบการติดตามและประเมินผลโครงการ อาจจะต้องพัฒนาขึ้น เมื่อพัฒนาได้แล้วบุคลากรจะต้องทำความเข้าใจเพื่อจะใช้งานได้ รวมทั้งต้องการการฝึกอบรม

๔) อาจจะต้องพิจารณาข้อมูลที่ได้มา สอบทานคุณภาพและความน่าเชื่อถือของข้อมูล การจัดทำรายงาน การจัดเก็บฐานข้อมูล

ส่วนประโยชน์ที่เกิดจากการติดตามและประเมินผล (การวัดผลลัพธ์และผลกระทบ) ได้แก่

๑) โครงการ/กิจกรรมจะสามารถเพิ่มความมุ่งมั่น เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์และผลกระทบที่ควรจะเป็น ซึ่งจะให้ข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาและกลยุทธ์ได้ดีขึ้น

๒) ผลกระทบทางลบ ควรจะนำมาพิจารณาและคำนึงถึงอย่างมีธรรมาภิบาลมากกว่าพยายามปกปิดและละเลย

๓) ข้อมูลที่ได้จากการวัดผลลัพธ์และผลกระทบ จะช่วยให้เกิดมุมมองและความเข้าใจในส่วนที่เป็นผลต่อสังคม ประชาคม ที่นอกเหนือจากพันธกิจ เป้าประสงค์ ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์และบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่เพียงด้านเดียว

๔) สามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลในการสนับสนุนเพื่อของงบประมาณได้ดีขึ้น

แนวคิดที่อาจจะนำมาใช้ในการติดตามและประเมินผล (ผลลัพธ์และผลกระทบ) อาจจะมีหลายแนวทาง เนื่องจากความแตกต่างของโครงการและขึ้นกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในแต่ละโครงการ ทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นต้น